

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
Public Participation in the Preparation of Local Development
Plans of Khao San Subdistrict Administrative Organization, Ban
Phue District, Udon Thani Province

พสุนนท์ เทียนทอง

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2568

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
Public Participation in the Preparation of Local Development
Plans of Khao San Subdistrict Administrative Organization, Ban
Phue District, Udon Thani Province

พสุนนท์ เทียนทอง

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะวิทยาการจัดการ
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
ปีการศึกษา 2568

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
ตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
ผู้วิจัย นายพสุนนท์ เทียนทอง
ชื่อปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบ

Nittaya W

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วงศ์ยศ)

B

..... กรรมการ
(ดร.เบญจพร พลธรรม)

Hamit

..... กรรมการและเลขานุการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผกาภรณ์ บุสบัง)

คณะวิทยาการจัดการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก อนุมัติให้รายงานการ
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

Phirap

..... คณบดี
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ พันธุ์งาม)

กิตติกรรมประกาศ

ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความช่วยเหลือ และสนับสนุนจากบุคคลหลายๆ ท่านด้วยกัน โดยเฉพาะ ขอขอบคุณอาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิตทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ และความช่วยเหลือ จนงานวิจัยนี้สำเร็จลงได้ และขอขอบคุณผู้นำชุมชนทุกชุมชนในตำบลข้าวสาร ที่ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล จนสมบูรณ์ ในการนำมาวิเคราะห์ประเมินผล และขอขอบคุณ อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ผกาภรณ์ บุสสง และ ดร.พัชรินาพร ปัญญาอาจ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ากรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขงานวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ในครั้งนี้ มีอาจสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หากไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหลายๆ ท่านที่ได้กล่าวมานี้

ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่าน ที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิทยากรวางรากฐานแก่ผู้วิจัย และท่านอื่นๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือ และข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยครั้งนี้

พสุนนท์ เทียนทอง

ชื่อเรื่อง	: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
ผู้วิจัย	: พสุนนท์ เทียนทอง
ชื่อปริญญา	: รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผกาภรณ์ บุสบัง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร.พัชรินาพร ปัญญาอาจ
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: ปี 2568
สถาบัน	: สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี 2. เพื่อเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 374 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test หรือวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับ การมีส่วนร่วมของประชาชน จากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 2. ด้านมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผล 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4. ด้านมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม สำหรับผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสารที่ แตกต่างกัน ส่วนการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ที่มีระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน พบว่า ในภาพรวม การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม , แผนพัฒนาท้องถิ่น

Title : Public participation in the preparation of local development plans of Khao San Subdistrict Administrative Organization Ban Phue District Udon Thani Province

Author : Pasunont teantong

Degree : Master of Political Sciences

Advisor : Asst. Prof. Dr.Phakaporn Busbong and

Co-Advisor : Dr.Patchareeyaporn Panyaarj

Graduated year : 2025

Institute : Pacific Institute of Management Science

Abstract

This research aimed to 1. Study the level of public participation in the preparation of the local development plan of Khao San Subdistrict Administrative Organization, Ban Phue District, Udon Thani Province. 2. To compare public participation classified by personal factors in the preparation of the local development plan of Khao San Subdistrict Administrative Organization, Ban Phue District, Udon Thani Province, classified by personal status. The sample group used in the research was 374 people in Khao San Subdistrict, Ban Phue District, Udon Thani Province. A questionnaire was used as a tool for collecting data. The statistics used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation, t-test, and F-test or One-Way ANOVA.

The research results found that the public participation in the preparation of the local development plan of Khao San Subdistrict Administrative Organization, Ban Phue District, Udon Thani Province, was at a moderate level overall. The ranking of public participation from most to least was as follows: participation in benefits, participation in monitoring and evaluation, participation in decision-making, and participation in activities. For the results of the comparison of public participation in the preparation of the local development plan of Khao San Subdistrict Administrative Organization classified by personal status, it was found that the public participation in the preparation of the local development plan of Khao San Subdistrict Administrative Organization with different genders had different participation in the preparation of the local development plan of Khao San Subdistrict Administrative Organization. As for the comparison of public participation in the preparation of the local development plan of Khao San Subdistrict Administrative Organization with different educational levels and occupations, it was found that overall, the preparation of the local development

plan of Khao San Subdistrict Administrative Organization was significantly different at a statistical level of .05

Kewoyds : Participation , Local Development Plan

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.5 สมมุติฐานการวิจัย	2
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	2
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	5
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	6
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	10
2.4 สภาพทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนตำบลข้าวนสาร	13
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	20
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	20
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	21
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล	23
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 4 ผลการวิจัย	25
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	25
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	25
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	39
5.1 สรุปผลการวิจัย	39
5.2 อภิปรายผล	40
5.3 ข้อเสนอแนะ	42
บรรณานุกรม	44
ภาคผนวก	46
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	47
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	53
ประวัติผู้วิจัย	55

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.4 ข้อมูลสภาพทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนตำบลข้าวสาร (ข้อมูลเกี่ยวกับประชากร)	18
3.1 กำหนดสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง)	26
4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	26
4.2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	26
4.3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส	27
4.4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	27
4.5 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	28
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี (ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ)	29
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี (ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม)	30
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี (ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์)	31
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี (ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล)	32

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี	33
4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี	33
4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรส กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี	33
4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี	34
4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี	34
4.15 ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง	35
5.1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี	38
5.2 สรุปผลการศึกษาตามสมมติฐานการวิจัย	47

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย
2.1	แผนที่ตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝ่อ จังหวัดอุดรธานี

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นของประเทศไทยนั้น เริ่มปรากฏเป็นรูปธรรมมากขึ้น หลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ต่อการปกครองท้องถิ่นคือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตลอดจนความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักสากล ดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 76 "รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ" และมาตรา 78 "รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณสุข โภชนา และสาธารณสุขการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น" (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2540 : 16) แม้ในปัจจุบันมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แต่หลักการสำคัญของการปกครองท้องถิ่นก็ได้เปลี่ยนแปลงไป

ปัญหาของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ การไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนพัฒนาท้องถิ่น เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในแต่ละครั้ง ประชาชนให้ความร่วมมือน้อย การดำเนินงานตามโครงการไม่ประสบผลสำเร็จได้รับการทักท้วงหรือต่อต้านจากประชาชนอยู่เสมอ แผนพัฒนาท้องถิ่นไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนเท่าที่ควร คือ มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแต่ไม่ได้นำโครงการพัฒนาที่อยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม นอกจากนั้นแล้วปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การพัฒนาไม่ยั่งยืนเนื่องจากขาดการมีส่วนร่วม ประชาชนเพิกเฉยไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านเมื่อต้องดำเนินการตามโครงการ หรือกิจกรรมใด ๆ ตลอดจนการไม่แสดงความเป็นเจ้าของร่วม (ศิริพงษ์ นิมมา, 2550 : 9)

การวิเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกระเบื้อง พบว่าปัญหาที่ถือเป็นจุดอ่อนอย่างหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร คือการที่ประชาชนบางส่วนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร (แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร)

จากข้อความที่ปรากฏข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร มีปัญหาอย่างหนึ่ง คือการที่ประชาชนบางส่วนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสารดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาและวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ

จังหวัดอุดรธานี ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับใช้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดียิ่งขึ้นและยั่งยืนสืบไป

1.2 คำถามการวิจัย

ปัจจัยใดที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตำบล
ข้าวสาร

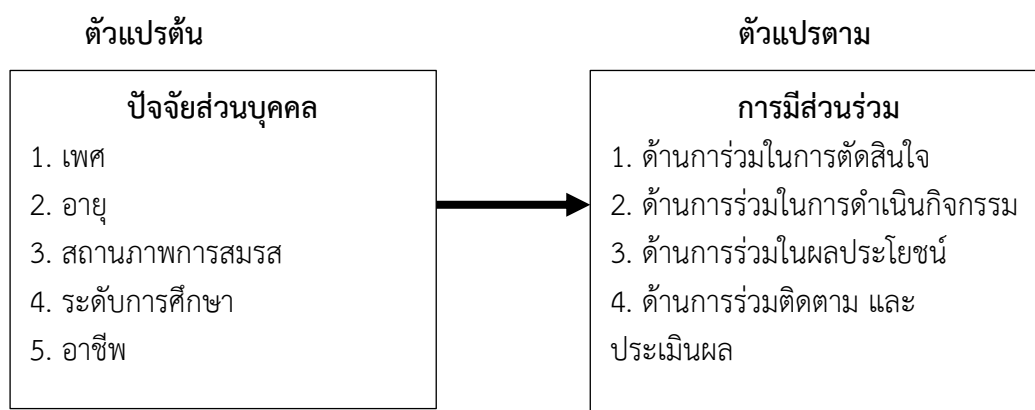
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

2.เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980 : 213 - 218 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม. 2553 : 55 - 56) ในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการร่วมในการตัดสินใจ ด้านการร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการร่วมในผลประโยชน์ ด้านการร่วมติดตาม และประเมินผล

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี 5,722 คน (สถิติจำนวนประชากร จังหวัดอุดรธานี อำเภอบ้านผือ

ตำบลข้าวสาร ข้อมูลเดือน กันยายน 2566) จากประชากรจำนวนดังกล่าว ผู้ศึกษาได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของยามาเน(Yamane) ซึ่งกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คน จะทำการแบ่งสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน เพื่อทำการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีแบบชั้นภูมิ

3. ขอบเขตด้านเวลา กำหนดระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ – กรกฎาคม พ.ศ. 2567

1.6 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร เพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการริเริ่มการตัดสินใจ ร่วมเสนอปัญหาความต้องการ ร่วมให้ข้อมูล ร่วมเสนอโครงการกิจกรรม ร่วมจัดลำดับความสำคัญของโครงการกิจกรรม ร่วมเสนอแผนงานโครงการ ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากร ร่วมให้ความเห็นชอบ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการคัดเลือกคณะกรรมการ ร่วมปฏิบัติตามโครงการกิจกรรม ร่วมสนับสนุนแรงงาน ร่วมบริจาคทรัพย์สิน ร่วมในการรวมกลุ่มทำกิจกรรม ร่วมประสานงานดำเนินการ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับความสะดวกในการ แก้ไขปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม ร่วมรับความช่วยเหลือในด้าน การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ด้านสาธารณสุข ด้านสวัสดิการ จากองค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนเป็น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผน ร่วมประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ร่วม ตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานโครงการกิจกรรม ร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหามาจากการติดตาม ประเมินผล ร่วมรับฟังผลการดำเนินงาน ร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใส ขององค์การบริหารส่วน

ตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานีอ่านด้านแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติสภา ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้วิจัยและดำเนินการไว้ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิด และ แนวทางการศึกษาตามลำดับดังนี้

- 2.1 แนวความคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2.4 ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

เพื่อที่จะได้ให้เป็นแนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมของประชาชน ผู้ทำการศึกษาจึงขอเสนอ ทฤษฎีการมีส่วนร่วม ความหมายของการมีส่วนร่วม เสนอแนวคิดของการมีส่วนร่วม กล่าวความสำคัญของการมีส่วนร่วม รูปแบบการมีส่วนร่วม และขั้นตอนการมีส่วนร่วม ของนักวิชาการหลายท่านที่ได้ศึกษารวบรวมไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้ให้ความหมายของ "การมีส่วนร่วม" (Participation) ไว้หลายท่าน ดังนี้

เสนห์ จามริก (2540 : 20 ; อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม 2553 : 57) ให้ความหมายว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำทุกอย่างซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้าร่วมต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง

อรทัย ก๊กผล (2552 : 17 - 19) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการที่องค์กรเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการการบริหารและตัดสินใจขององค์กร เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิด มีความรู้ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่เข้าร่วมต่อกิจกรรม

ถวิลวดี บุรีกุล (2552 : 11 - 12) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติซึ่งจะส่งผลการกระทบต่อวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

คำรณ ภูหอมหวาน (2555 : 11) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่าการที่บุคคลกระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม การมีส่วนร่วมของประชาชน ควรเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในกำหนดปัญหาของประชาชน การมีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหา การมีส่วนดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการ

ติดตามผล โดยกระบวนการมีส่วนร่วมมีการกระทำผ่านตัวกลาง คือผู้นำชุมชนซึ่งเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการเป็นสื่อกลางที่ดี ที่จะส่งเสริมเชิญชวนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น

สรุปการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์

นโยบาย กระบวนการการบริหารและตัดสินใจขององค์กร ร่วมกำหนดปัญหาของประชาชน มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเอง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมกระทำผ่านตัวกลาง คือผู้นำชุมชนเป็นแกนนำในภาคประชาชนในการสื่อกลางที่ดี ทั้งนี้ ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิดมีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมต่อกิจกรรม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคหลังรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ประกาศใช้ มีบทบาทหน้าที่อย่างกว้างขวางมีเพียงแต่จะมีอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไป รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วยและเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น จากพระราชบัญญัติกำหนดแผนขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30(4) และแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 5.2 กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรรายได้ ทั้งที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง และรายได้ที่รัฐจัดสรรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความโปร่งใสมากที่สุด การวางแผนถือเป็นกาไกลสำคัญที่ทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมาย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในปัจจุบันและอนาคตมีการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงานโครงการ จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใสและพร้อมให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548:1 - 2)

สรุป แนวความคิดการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นการวางแผนถือเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมาย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนในปัจจุบันและอนาคตมีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงานโครงการ จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใสและพร้อมให้มีการ ในกตในการตรวจสอบ

2.2.1.ความหมายของการวางแผน

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2541 : 53) ได้กล่าวถึงความหมายของการวางแผน การวางแผน หมายถึง กิจกรรมหรือกระบวนการที่กำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีปฏิบัติล่วงหน้าแล้วใช้แผนเป็นสะพานเชื่อมปัจจุบัน ไปยังอนาคตเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

(กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548 : 2 ได้ให้ความหมายของการวางแผน ว่าการวางแผนเป็นการพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนาเปรียบเสมือนเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันและอนาคต เป็นการคาดการณ์สิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้น ฉะนั้นการวางแผนจึงเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ พิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติงาน มีรากฐานการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ ความรู้และการคาดคะเน อย่างใช้ดุลพินิจ

ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การวางแผนคือ ความพยายามที่เป็นระบบ เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคตเพื่อองค์กรบรรลุที่ปรารถนา

สมิต สัจฉกร (2553 : 13) ได้ให้ความหมาย การวางแผน หมายถึง การจัดเตรียมเพื่อจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งไว้ล่วงหน้า โดยมีการจัดแบ่งขั้นตอน จัดลำดับขั้นของงาน หรือกำหนดวิธีทำ งาน พร้อมจะกำหนดเวลาที่ต้องการใช้เพื่อการทำงานนั้นไว้ด้วย การวางแผนจะเป็นขั้นแรกของการบริหารงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

สรุป ความหมายของการวางแผน ได้ว่า การวางแผนหมายถึงการตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุดในอนาคต โดยกระบวนการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2.2. ความสำคัญของการวางแผน

อนันต์ เกตุวงศ์ (2543 : 9 - 10 ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวางแผน ว่า แผนหรือการวางแผนมีบทบาทสำคัญมากต่อการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่างๆ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามต้องการและเป็นระบบ

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2546 : 3) ได้ให้ความสำคัญของการวางแผน ไว้ ดังนี้

1. เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นการจัดโอกาสทางด้านการจัดการให้ผู้วางแผนมีสายตากว้างไกล มองเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ปัญหาความต้องการของประชาชน ในสังคมนั้นซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การตั้งนั้นองค์การจึงจำเป็นต้องเตรียมตัวและเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความผันผวนของสิ่งแวดล้อมอันได้แก่สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นต้น

2. ทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ๆเข้ามาในองค์การทั้งนี้ เนื่องจากการวางแผนยึดถือและยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลงไม่มีสิ่งใดอยู่อย่างนิรันดร์ให้มีการยอมรับแนวความคิดเชิงระบบ (System Approach) เข้ามาใช้ในองค์การยุคปัจจุบัน

3. ทำให้การดำเนินการขององค์การบรรลุถึงเป้าหมายที่ปรารถนา ทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นงานที่ต้องกระทำเป็นจุดเริ่มแรกของทุกฝ่ายในองค์การ ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินการจะเป็นไปด้วยความมั่นคงและมีความเจริญเติบโต

4. เป็นการลดความสูญเสียเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อนเพราะการวางแผนทำให้มองเห็นภาพรวมขององค์การที่ชัดเจนและยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการจัดระเบียบของ

5. ทำให้เกิดความแจ่มชัดในการดำเนินงานเนื่องจากการวางแผนเป็นการกระทำโดยอาศัยทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยต่าง ๆ (A rational Approach) มาเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมาย และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในอนาคตอย่างเหมาะสมกับสภาพองค์การที่ดำเนินอยู่

สมิต สัจญกร (2553 : 15) กล่าวว่า การวางแผนเป็นสิ่งที่คุณค่าพิเศษในการทำงานของทุกคนและทุกหน้าที่ การวางแผนจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. การวางแผนเป็นการคาดคะเนอนาคตเพื่อรับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงทำให้เกิดความพร้อมในการเผชิญปัญหา
2. การวางแผนเป็นการให้แนวทางในการตัดสินใจ
3. การวางแผนเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจและการปฏิบัติงานแก่ผู้บริหารและพนักงาน ที่จะนำไปสู่การทำงานที่ถูกต้องและได้ผล
4. การวางแผนเป็นการป้องกันการงานซ้ำซ้อนและการสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์
5. การวางแผนจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
6. การวางแผนเป็นงานที่มีอยู่ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน

กล่าวโดยสรุปว่าไม่มีองค์การใดจะประสบความสำเร็จไปได้ หากปราศจากการวางแผน ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นภารกิจสำคัญอันดับแรกของกระบวนการบริหารจัดการที่

2.2.3.วัตถุประสงค์ในการวางแผนพัฒนา

1. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างมีทิศทางและมีเป้าหมายที่ชัดเจน โดยสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน
2. เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วน ท้องถิ่นของตนเอง
3. เพื่อทำการแก้ไขปัญหาคือความเดือดร้อนของชุมชนได้อย่างถูกต้อง
4. เพื่อให้เป็นแนวทางในการกระจายความรับผิดชอบในการพัฒนาระหว่างส่วนราชการ กับหน่วยงานอื่น

2.2.4.ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนา

1. ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีทิศทางเป้าหมายในการพัฒนาอย่างชัดเจน และ แน่นนอน
2. ทำให้เกิดการประสานงาน การดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบระหว่างหน่วยงาน ต่าง ๆ และช่วยลดความขัดแย้งและขจัดความซ้ำซ้อนในการทำงาน
3. ทำให้สามารถตรวจสอบติดตาม และควบคุมการดำเนินโครงการพัฒนาต่าง ๆ ตลอดจนควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพ
4. ทำให้สามารถเลือกวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาความต้องการได้อย่างถูกต้องและยังสามารถป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อีกด้วย
5. ทำให้มีเครื่องมือในการบริหารพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งแก้ไข ปัญหาความต้องการของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาของ การวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งโดยทั่วไปแล้วการ วางแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล มีวงจร 3 ขั้นตอน คือ 1.ขั้นตอนการวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนในการคิด ที่จะทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ซึ่งมีขั้นตอนในการทำโดยที่เริ่มตั้งแต่การ ระดมความคิด การวิเคราะห์ ข้อมูล การกำหนดปัญหา การวางแผนแนวทางแก้ไข การจัดทำรูปแบบ จนถึง ขั้นตอนการอนุมัติเพื่อ ประกาศใช้ต่อไป ในส่วนการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล นั้น ตามระเบียบ

กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี 2. ขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) ขั้นตอนนี้เป็นการทำโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไปสู่การปฏิบัติโดยผ่าน กระบวนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบของหน่วยงานนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งขั้นตอนการนำแผนไปสู่การปฏิบัติในส่วนขององค์การบริหาร ส่วนตำบลต้องผ่านกระบวนการที่สำคัญ 2 กระบวนการ คือ 1. กระบวนการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็น หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีรายได้และอำนาจหน้าที่ของตนเองแต่การที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลจะดำเนินการอะไรสักอย่างหนึ่งโดยต้องใช้เงิน งบประมาณของตนเองแล้วจะต้องตรา เป็นกฎหมายเรียกว่าข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี/เพิ่มเติม ซึ่งจัดทำขึ้นโดยฝ่ายบริหาร โดยนำข้อมูลจากแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี มาบรรจุไว้และผ่านความเห็นชอบจาก สภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล สุดท้ายได้รับอนุมัติจากนายอำเภอและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลประกาศใช้ ข้อบัญญัติและปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ 2. กระบวนการจัดซื้อ-จัดจ้าง ซึ่งเป็นกระบวนการ

ต่อเนื่องจากการที่ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับอนุมัติ และมี เงินงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินงานตามกิจกรรมในข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยดำเนินการระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ประกาศสอบราคา แต่งตั้งคณะกรรมการรับซอง เปิดซอง ควบคุมงาน ตรวจรับการจ้าง เป็นต้น ในกระบวนการนี้ในทางปฏิบัติ นอกจากจะต้องคำนึงถึงความถูกต้องระเบียบกฎหมายแล้วยังต้อง มุ่งเน้นการติดตาม ขณะกำลังปฏิบัติงานด้วย เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ไว้ หากพบปัญหา/อุปสรรคในการปฏิบัติงานจะได้หาทางแก้ไขได้ทันที่ 3. ขั้นตอนการ ประเมินผล (Evaluation) เป็นการวัดผลสำเร็จของโครงการที่จัดทำเสร็จแล้วว่าบรรลุวัตถุประสงค์ หรือไม่ โดยนำข้อมูลที่ได้จากโครงการเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อที่จะได้ทราบว่า การดำเนินงานนั้น ๆ บรรลุวัตถุประสงค์ก็ต้องมาหาสาเหตุและแก้ไขปัญหาต่อไป

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาอย่างรอบคอบ ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่อาจมี ความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นนำมาตัดสินใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรการบริหารงาน ประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้าน (4 M S) คือ

1. เงิน (Money) ทั้งเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองและแหล่ง งบประมาณภายนอก รวมทั้งมาตรการประหยัดงบประมาณรายจ่ายด้วย

2. คน (Man) ซึ่งรวมถึงตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ซึ่งจะมีความแตกต่าง หลากหลาย ทั้งด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติ ซึ่งองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจะต้องนำศักยภาพของกำลังคนเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งต้องพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการทำงาน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนใน ท้องถิ่นซึ่งจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

3. วัสดุอุปกรณ์ (Material) หมายถึง เครื่องจักร เครื่องมือ รวมทั้งอาคารสถานที่ ที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่น ให้เกิดการพัฒนาศักยภาพ โดยมีการพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ ดังกล่าวได้อย่างเต็มศักยภาพ

4. การบริหารจัดการ (Management) เป็นสิ่งที่ช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้งสามประการข้างต้น ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนายั่งยืน การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ต้องศึกษาและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

“การปกครองท้องถิ่น” ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกันจะมีต่างกันบ้างก็เพียงสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อยกล่าวคือ เดเนียลวิท (Wit, 1967 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม และอลงกรณ์ อรรคแสง, 2547: 1) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลกลางได้ให้อำนาจหรือ กระจายอำนาจไปให้องค์การปกครองท้องถิ่น เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น สามารถปกครอง กันเอง หรือเป็นบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจาก ประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นจึงเป็น รัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อ ประชาชนซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย หิรัญโต (2523 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2552: 3) ที่ได้ นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใด ท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเองเพื่อบำบัดความต้องการ ของตนการบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การ มีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมา ทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้ มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการ ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็น สิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น นอกจากนี้แล้ว ฮอลโลเวย์ (Holloway, 1984 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2552: 2) ยังได้ให้คำนิยามของการปกครองท้องถิ่น ว่าหมายถึง องค์การที่มีอาณาเขตแน่นอนมี ประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเองและมี สภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

จากนิยามต่าง ๆ ข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและสามารถประมวลความหมายของการ ปกครองท้องถิ่นได้ว่า การปกครองท้องถิ่น (Local government) คือ การปกครองตนเองของ ประชาชนในท้องถิ่นที่เป็นส่วนหนึ่งของประเทศ โดยประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลเพื่อดำเนินการปกครองท้องถิ่นของตนเอง การปกครอง ท้องถิ่นจะมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลางในหลักการที่ว่าผู้ที่อยู่ในท้องถิ่น และผู้นำ ท้องถิ่นจะมีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลส่วนกลาง โดยที่หลักการที่ว่าผู้ที่อยู่ในท้องถิ่น และ ผู้นำท้องถิ่นย่อมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่าคนต่างถิ่น ดังนั้น การ ปกครองท้องถิ่นจะมีผลสำคัญ คือ ทำให้ท้องถิ่นรู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง (ลิขิต ธีรเวคิน, 2536: 314) โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นจะเป็นผู้ดำเนินการบริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของ ประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมายและการกำกับดูแลของรัฐ

จากนิยาม และความหมายที่กล่าวมา พอที่จะอธิบายถึงการปกครองท้องถิ่นได้ ดังนี้ องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของ ประชาชนในท้องถิ่น ตามความเหมาะสม และตามที่กฎหมายกำหนด

ความเป็นอิสระของท้องถิ่น แสดงออกโดย ความเป็นอิสระในการเลือกสมาชิกสภา ท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่น การเงิน การคลังและ การบริหารงานบุคคล, การกำกับดูแลการปกครองท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จะเป็นตามกฎหมายเพื่อ ค้ำครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น หรือประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม และจะกระทบ ต่อสาระสำคัญ แห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ประชาชนมิได้, ประชาชนต้องมีส่วนร่วม ร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในการบริหารกิจการท้องถิ่น ทั้งในเรื่องของการเลือกผู้ที่จะมาเป็น ผู้บริหารท้องถิ่น การถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการทำนุบำรุง ศิลปะวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการและประโยชน์แก่ ท้องถิ่นของตน

จุดมุ่งหมายหลักของการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local government) มีอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นทั้งโดยตรงและ โดยอ้อม
  2. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของ ประชาชนในท้องถิ่น อันเป็นการสอดคล้องกับหลักการสำคัญของระบอบประชาธิปไตย
  3. เพื่อให้การบริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ประชาชนเป็นไปโดยรวดเร็ว สอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยรัฐกระจายหน้าที่บางประการ อำนาจการตัดสินใจ และทรัพยากรการบริหารอย่างเพียงพอให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่น ไปดำเนินการแทน
- วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น สามารถแยกได้ ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของ รัฐบาลทั้งทางด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการในการจัดบริการสาธารณะ แทนรัฐบาล เนื่องจากการกิจของรัฐบาลมีจำนวนมากมายและนับวันยิ่งจะทำให้ไม่สามารถ ดำเนินการอันเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างทั่วถึง กิจการบางอย่างก็เป็นเรื่องของท้องถิ่นนั้น ๆ โดยเฉพาะ ดังนั้น หากไม่มีการปกครองส่วนท้องถิ่นรัฐบาลก็ จำเป็นต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่างเอง แต่หากได้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น แล้ว ภาระของรัฐบาลก็จะได้รับการแบ่งเบาไป โดยมอบให้ท้องถิ่นเป็นหน่วยรับผิดชอบ รัฐบาลเป็นเพียงแต่ผู้มีหน้าที่ควบคุม ดูแลเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

2. เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันตามสภาพทางภูมิศาสตร์ และจำนวนประชากร ตลอดจนฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นเหตุให้สภาพความเป็นอยู่และรายได้ ของประชากรแตกต่างกันไปด้วย เพื่อให้บทบาทของรัฐสามารถจัดบริการอำนวยความสะดวก แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง และเสมอภาคกัน จึงได้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น เพื่อ ดำเนินกิจการอันเป็นการแก้ไขปัญหาและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ อย่างแท้จริง

3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือ

1. การปกครองท้องถิ่นก่อให้เกิดการกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ประชาธิปไตยระดับท้องถิ่น กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีเหตุผล

2. การปกครองท้องถิ่นก่อให้เกิดความรับผิดชอบของผู้นำต่อประชาชน (Accountability) (Accountability of leaders) ซึ่งความรับผิดชอบนี้หมายถึงพันธสัญญาหรือความรับผิดชอบในทางการเมืองที่ผู้ได้รับการเลือกตั้งมีต่อผู้เลือกตั้ง ตัวแทนที่ประชาชนเลือกจึงควรมีความรับผิดชอบในทางการเมือง ที่ผู้ได้รับการเลือกตั้งมีต่อผู้เลือกตั้ง ตัวแทนที่ประชาชนเลือกจึงควรมีความรับผิดชอบต่อประชาชน ที่เลือกเขาเข้าไปบริหารงาน ดังนั้น ประชาชนจึงสิทธิที่จะตรวจสอบ ชักถาม หรือตั้งปัญหาให้ ผู้แทนของตนดำเนินการเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ เป็นสิทธิของประชาชนที่จะตรวจสอบ และควบคุมการปกครองระดับท้องถิ่น เพื่อป้องกันการใช้อำนาจที่ไร้ขอบเขต

3. การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็ง จะกำจัดระบบเผด็จการของรัฐบาลส่วนกลาง โดยยึดหลักการที่ว่าเมื่อมีการกระจายอำนาจมากขึ้นท้องถิ่นจะเข้มแข็ง ซึ่งจะทำให้สถาบันทางการเมืองในระดับท้องถิ่น และระดับชาติมีความมั่นคง โอกาสจะสร้างระบบเผด็จการ การก่อรัฐประหารจึง เกิดขึ้นไม่ได้ โดยง่าย ดังที่มองเตสกีเออ (Montesquieu, n.d. อ้างถึงใน โกวิท วัฒนกุล และอลงกรณ์ อรรคแสง, 2547: 1) ได้มีการกล่าวไว้ว่า “การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งจะสามารถต่อต้านคลื่นการปฏิวัติรัฐประหารได้” เช่น การปกครองท้องถิ่นที่มีอิสระจะช่วยส่งเสริมให้สถาบัน การเมืองต่าง ๆ ในยุโรปมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

4. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างการเมืองระดับชาติ การเริ่มต้นของการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับท้องถิ่นจะเป็นการพัฒนาการเมืองในระดับชาติที่สูงขึ้น และเป็นการสร้างค่านิยม ศรัทธาจากประชาชน เพื่อสนับสนุนให้ก้าวขึ้นสู่การเลือกตั้งในระดับที่สูงขึ้น ดังจะเห็นได้ว่ามี นักการเมืองที่เริ่มจากการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเป็นสมาชิกสภาจังหวัด และก้าวขึ้นเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

5. การสร้างประชาธิปไตยหรือการพัฒนาการเมืองที่มั่นคงอาจเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อนแล้วขยายไประดับประเทศ การปกครองท้องถิ่นทำให้ ประชาชนเข้าถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหารการเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันกันตาม วิธีการทางการเมืองประชาชนจะตระหนักถึงการรักษามวลประโยชน์ของตน และการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย ทางการเมืองของประชาชนเอง สามารถติดตามพฤติกรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นได้ ดีกว่านักการเมืองระดับชาติซึ่งมีได้คลุกคลีอยู่ในพื้นที่และอยู่ไกลออกไป

6. การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีทางการเมืองของประชาชน สำหรับประชาชนในท้องถิ่นมีกิจกรรมทางการเมืองเกิดขึ้นในระดับท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ประชาชนในท้องถิ่นจะเกี่ยวพัน และเข้าสู่ระบบการเมือง ตลอดเวลา เพราะการเข้าสู่วิถีการเมืองเป็นถนนสายหนึ่งที่จะนำไปสู่เมืองประชาธิปไตย เป็นการจูง ใจให้คนในท้องถิ่นเดินไปสู่การเมืองในระดับท้องถิ่น และในระดับชาติต่อไป

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นมาเป็นกรอบเพื่อ ประกอบในการพิจารณาถึงความเข้าใจเกี่ยวกับการทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล อันเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหลักของการ จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ 1. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ในระดับท้องถิ่นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม 2. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีอิสระ

ในการปกครอง ตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น อันเป็นการสอดคล้องกับหลักการสำคัญของระบบ ประชาธิปไตยและ3. เพื่อให้การบริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ประชาชนเป็นไปโดยรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยรัฐกระจายหน้าที่บางประการอำนาจตัดสินใจและทรัพยากรการบริหารอย่างเพียงพอให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดี สำหรับท้องถิ่น ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอันเป็นรากฐานของการปกครอง ระบอบ ประชาธิปไตยและเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล สามารถจัดบริการสาธารณะแก่ท้องถิ่น ให้มีความ สอดคล้องเหมาะสม และตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็น การส่งเสริม กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ ในสังคม เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานภาครัฐกับ ประชาชน ทำให้ท้องถิ่นมีมาตรฐานในการดำเนินงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพที่ ดียิ่ง ๆ ขึ้น ผู้วิจัยจึงมี ความต้องการที่จะส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นอันเป็นพื้นฐาน และเครื่องมือที่จะให้ท้องถิ่นได้ใช้เป็นแนวทางของการพัฒนาต่อไป

2.4 ข้อมูลทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนตำบลข่าวสาร

สภาพทั่วไป

1. ตำบลข่าวสารเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี ห่างจากอำเภอบ้านฝือ รวมระยะทางทั้งสิ้น 13 กิโลเมตร

2. พื้นที่ทั้งหมดประมาณ 82.24 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 51,400 ไร่ และมีอาณาเขต ติดต่อดังนี้ คือ ทิศเหนือ จดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝือ ทิศใต้ จดเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองแวง ทิศตะวันออก จดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง ทิศตะวันตก จดเขตองค์การ บริหารส่วนตำบลจำปาโมง

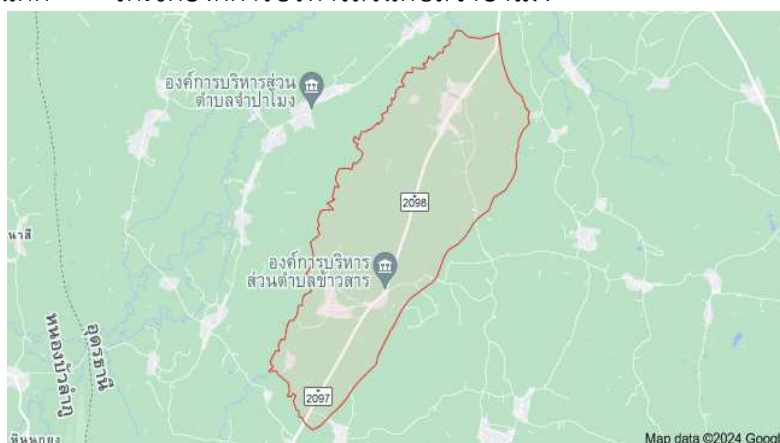
3. ภูมิประเทศของตำบลข่าวสาร มีปริมาณพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 82.24 ตาราง กิโลเมตร หรือประมาณ 51,400 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบทางตอนเหนือ ส่วนทางใต้เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอน ลาด มีความลาดชันประมาณร้อยละ 2- 6 มี ๓ ดูกาล (ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว)

4. จำนวนหมู่บ้าน ตำบลข่าวสาร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	1	บ้านเม็ก
หมู่ที่	2	บ้านดอนขวาง
หมู่ที่	3	บ้านกุดเซ้ง
หมู่ที่	4	บ้านข่าวสาร
หมู่ที่	5	บ้านหินตั้ง
หมู่ที่	6	บ้านดอนหอ
หมู่ที่	7	บ้านเม็ก
หมู่ที่	8	บ้านโคกกลาง
หมู่ที่	9	บ้านทรายทอง
หมู่ที่	10	บ้านข่าวสาร

อาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร

ทิศเหนือ	จดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝื่อ
ทิศใต้	จดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขว
ทิศตะวันออก	จดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง
ทิศตะวันตก	จดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง

"ภาพที่ 2.1 แผนที่ตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี"

5. ประชากรมีจำนวนประชากร จำนวน 5,722 คน แยกเป็นประชากรชาย จำนวน 2,834 คน ประชากรหญิง จำนวน 2,888 คน จำนวนครัวเรือน จำนวน 1,889 ครัวเรือน (สถิติจำนวนประชากร จังหวัดอุดรธานี อำเภอบ้านฝื่อ ตำบลข้าวสาร ข้อมูลเดือน กันยายน 2566)

ข้อมูลเกี่ยวกับประชากร จำนวน 10 หมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	หญิง	ชาย
1	บ้านเม็ก	234 ครัวเรือน	378 คน	349 คน
2	บ้านดอนขวาง	104 ครัวเรือน	86 คน	96 คน
3	บ้านกุดเซ้ง	247 ครัวเรือน	403 คน	382 คน
4	บ้านข้าวสาร	215 ครัวเรือน	371 คน	380 คน
5	บ้านหินตั้ง	170 ครัวเรือน	266 คน	289 คน
6	บ้านดอนหอ	213 ครัวเรือน	350 คน	356 คน
7	บ้านเม็ก	195 ครัวเรือน	256 คน	247 คน
8	บ้านบ้านโคกกลาง	127 ครัวเรือน	209 คน	207 คน
9	บ้านทรายทอง	240 ครัวเรือน	317 คน	283 คน
10	บ้านข้าวสาร	144 ครัวเรือน	252 คน	245 คน
รวม		1,889 ครัวเรือน	2,888 คน	2,834 คน

ข้อมูลจากที่ว่าการอำเภอบ้านฝื่อ ณ กันยายน 2566

สภาพทางเศรษฐกิจ

1.อาชีพประชากรในตำบลข้าวสาร ส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพเกษตรกร ปลูก อ้อย ปลูก มันสำปะหลัง

สภาพทางสังคม

1. การศึกษา

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง

1.2 โรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง

2. สถาบันและองค์การศาสนา

2.1 วัดท่าวารีสคร บ้านดอนขวาง ม.2

2.2 วัดวิเศษสรรพคุณ บ้านเม็ก ม.1

2.3 วัดป่าธรรมวิเวก บ้านดอนหอม ม.6

3. การสาธารณสุข

3.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 1 แห่ง

การบริหารพื้นฐาน

1.การคมนาคมขนส่ง

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสารมีเส้นทางคมนาคมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสารที่เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ร้อยละ 90 เป้าหมายคือต้องการให้ได้มากกว่านี้หรือร้อยละ 100โดยผู้บริหารมีนโยบายที่จะดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กทุกสาย ปัญหาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสารไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากพื้นที่ยังไม่เป็นที่สาธารณะ จะดำเนินการได้ก็ต้องเมื่อต้องเป็นที่สาธารณะ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสารมีเส้นทางคมนาคมดังนี้

1.1 การคมนาคม การจราจร

เส้นทางคมนาคมที่ใช้ติดต่อในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสารและพื้นที่ใกล้เคียงมีดังนี้

1.2 ทางหลวงแผ่นดิน

- หมายเลข 2098 สายบ้านฝือ – นาคำไฮ

- หมายเลข 2097 สายบ้านฝือ – นาคำไฮ

1.3 สะพาน จำนวน 3 สะพาน

1.4 การจัดการขนส่งมวลชน ไม่มี

1.5 ถนน

- ถนนในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง จำนวน 2 สาย

- สภาพถนน คอนกรีต จำนวน - สาย ระยะทาง - กม.

- รวดยาง จำนวน 2 สาย ระยะทาง 13.50 กม.

- ลูกช้าง จำนวน - สาย ระยะทาง - กม.

- ถนนของท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร มี 3 ประเภทดังนี้

1. ถนน คอนกรีต มีระยะทางทั้งหมด 20.557 กิโลเมตร

2. ถนนลาดยาง มีระยะทางทั้งหมด 4.26 กิโลเมตร

3. ถนนลูกรังมีระยะทางทั้งหมด 122.54 กิโลเมตร

2. การโทรคมนาคม

ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์ มีไปรษณีย์ จำนวน 1 แห่ง ให้บริการ เวลา 08.00 – 16.00 น. ในวันจันทร์ – เสาร์ (วันเสาร์ครึ่งวัน) หยุดวันอาทิตย์

3. การไฟฟ้า ประชาชนในตำบลข้าวสาร ได้รับการในส่วนนี้ทั้งตำบลประมาณ 100%

ข้อมูลอื่น ๆ

1. ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสารเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ภูมิประเทศของตำบลข้าวสาร มีปริมาณพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 82.24 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 51,400 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบทางตอนเหนือ ส่วนทางใต้เป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณร้อยละ 2-6 มี 3 ดูกาล (ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว)

2. สถานที่สำคัญในตำบลข้าวสาร

2.1 วัดท้าวศรีสาคร บ้านดอนขวาง ม.2

2.2 วัดวิเศษสรรพคุณ บ้านเม็ก ม.1

2.3 วัดป่าธรรมวิเวก บ้านดอนหอ ม.6

2.4 ใบเสมา บ้านหินตั้ง หมู่ที่ 5

2.5 ดูนดอกกาบ – ย่าสองนาง หมู่ที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น

1. ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล มีบุคลากร จำนวน 55 คน ดังนี้

2.1 สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 22 คน

2.2 กองคลัง จำนวน 7 คน

3.3 กองช่าง จำนวน 11 คน

4.4 กองสวัสดิการสังคม จำนวน 3 คน

5.5 กองศึกษาฯ จำนวน 14 คน

6.6 หน่วยตรวจสอบภายใน จำนวน 1 คน

นโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น

เพื่อให้การพัฒนาตำบลดำเนินไปในแนวทางเดียวกันและเพื่อให้ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาของจังหวัดอุดรธานี รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำประชาคมในการแก้ไขปัญหาและ เป็นไปตามการจัดทำแผนพัฒนาตำบลนโยบายที่กระผมจะแถลงต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้าวสารในวันนี้จะปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักดังกล่าวข้างข้างต้น โดยนโยบายที่กำหนดไว้มีด้วยกัน 5 ด้านด้วยกันดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.1 สร้างและปรับปรุง ถนน ไฟฟ้า

- 1.2 สร้างและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค
- 1.3 จัดหน่วยซ่อมบำรุงเคลื่อนที่ เพื่อซ่อมบำรุงอย่างรวดเร็ว

2. ด้านเศรษฐกิจ

2.1 ส่งเสริมนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

2.2 ส่งเสริมอาชีพเกษตรแบบยั่งยืน จัดทำตลาดกลางเพื่อการซื้อ - ขาย ผลผลิตทางการเกษตรจัดหาตลาดและแหล่งเงินทุน

2.3 ส่งเสริมด้านอาชีพ จัดฝึกอบรมเพื่อนำไปประกอบอาชีพเสริมสร้างรายได้

3. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

3.1 สร้างความปลอดภัยให้กับชุมชน โดยการติดตั้งกล้องวงจรปิดบริเวณจุดเสี่ยง และ อันตรายเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

3.2 ต่อต้านยาเสพติด เพื่อให้ชุมชนน่าอยู่

3.3 ส่งเสริมประชาชนกำจัดขยะมูลฝอย จัดหาอุปกรณ์กำจัดขยะ และจัดทำธนาคารขยะแบบยั่งยืน

3.4 จัดภูมิทัศน์ของตำบล สถานที่สาธารณะให้น่าอยู่และน่าใช้งาน

3.5 จัดหาหรือจัดสร้างศูนย์ออกกำลังกายประจำตำบลเพื่อสร้างเสริมสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตของประชาชน เพื่อความสามัคคีและเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว

4. ด้านการศึกษาและกีฬา

4.1 จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของตำบลให้ทั่วถึง

4.2 ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงระบบการศึกษานอกโรงเรียนให้มากขึ้น

4.3 จัดทำสนามกีฬา ลานกีฬา จัดหาผู้ฝึกสอนให้กับเยาวชน

4.4 มอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน เพื่อใช้ในการศึกษาระดับสูงต่อไป

5. ด้านสาธารณสุขและวัฒนธรรม

5.1 ส่งเสริมสร้างสุขภาพที่ดีแก่ผู้สูงอายุและคนพิการ โดยการร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ออกหน่วยตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยติดเตียง

5.2 อนุรักษ์ สืบทอดประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น

5.3 สนับสนุนส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีการให้คงอยู่และสืบสานตลอดไป

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้วิจัยไว้หลายท่านโดยจะสรุปงานวิจัยที่ได้ศึกษา ตามวัตถุประสงค์และตามกรอบแนวคิดที่ใช้วิจัยของแต่ละด้านดังต่อไปนี้

จุฬาลักษณ์ กอบัวกลาง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ใช้วิธีศึกษาเชิงสำรวจ คือ ใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา

ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองเก่า อำเภอภิงขันธ์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมาก ที่สุด คือ ความมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ประชาชนทราบ รองลงมา คือ ควรมีกลยุทธ์ที่จะทำให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคมให้มากขึ้น และ ให้ความสำคัญในการจัดทำแผน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนมากขึ้น

สุนตลักษณ์ ยกเทพ และยุภาพร ยุภาศ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลบ้านเตื่อ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ประชาชนที่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบประมาณค่าซึ่งมี ค่าความเชื่อมั่น 95 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ สมมติฐานใช้สถิติ t-test และ F-test (One-way ANOVA) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอ เมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการ ติดตามประเมินผล

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3. ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรได้เข้าร่วมประชุมประชาคมเพื่อสนองปัญหาความ ต้องการของชุมชนทุกครั้ง ควรให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการปฏิบัติงานของ เทศบาลเทศบาลควรแต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการในการติดตาม และประเมินผลการ ปฏิบัติงานแผนพัฒนาเทศบาลควรให้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา/ความ ต้องการของชุมชนเพื่อ จัดทำแผนพัฒนา เทศบาลควรได้จัดทำโครงการที่เกี่ยวกับเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการประกอบอาชีพ ของกลุ่ม แม่บ้านเพื่อแจกจ่ายให้กับประชาชนในท้องถิ่น เทศบาลควรให้เงินค่าตอบแทน/ มอบของรางวัลให้แก่ประชาชน ที่ได้เข้าร่วมโครงการกับเทศบาล ควรให้มีส่วนร่วม ในการแก้ไขปัญหาของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ควรให้มีส่วนร่วมในโครงการที่ก่อสร้างที่ เทศบาลได้ดำเนินการ

สุวิทย์ โกรสกุล และจุฑาภรณ์ คงรักษัณษ์กวิน (2560 : 122) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองลการวิจัยพบว่า 1.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี ในแต่ละด้านมีภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2. ประชาชนที่มีอายุ และอาชีพ ต่างกันมีส่วนร่วมต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี แตกต่างกัน

ผ่องพรรณ เทียมเกาะ และราเชนทร์ นพณัฐวงศกร (2563 : 147) ได้ศึกษาส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) ของบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ มากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ 2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี ได้ดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี 5,722 คน แยกเป็นประชากรชาย จำนวน 2,834 คน ประชากรหญิง จำนวน 2,888 คน จำนวนครัวเรือน จำนวน 1,813 ครัวเรือน (สถิติจำนวนประชากร จังหวัดอุดรธานี อำเภอบ้านฝือ ตำบลข้าวสาร ข้อมูลเดือน กันยายน 2566)

2. กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 374 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ

Taro Yamane. (1973 : 727)

$$n = \frac{N}{1 + (Ne)^2}$$

$$n = \frac{5,722}{1 + [5,722 (0.05^2)]}$$

$$n = 373.86$$

โดยที่ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (.05)

จากการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 373.86 คน เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นจำนวนเต็มและใช้ในการวิเคราะห์ให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอปรับขนาดกลุ่มจากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

3.1 กำหนดจำนวนสำหรับกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนด ดังนี้

จากการคำนวณจะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน เนื่องจากจำนวนขนาดของประชากรแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันจึงคำนวณตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากร ตามสูตรคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{n \times N_i}{N}$$

โดยที่ n = จำนวนหน่วยตัวอย่างที่จะสุ่มจากแต่ละกลุ่ม

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N_i = จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านเม็ก	727	48
2	บ้านดอนขวาง	182	12
3	บ้านกุดเซ็ง	785	51
4	บ้านข้าวสาร	751	50
5	บ้านหินตั้ง	555	36
6	บ้านดอนหอ	706	46
7	บ้านเม็ก	503	33
8	บ้านบ้านโคกกลาง	416	27
9	บ้านทรายทอง	600	39
10	บ้านข้าวสาร	497	32
รวม		5,722	374

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมในการตัดสินใจ ด้านการร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการร่วมในผลประโยชน์ และด้านการร่วมในการติดตามและประเมินผล ลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นคำถาม ปลายปิด จำนวน 19 ข้อ

ให้เลือกตอบในลักษณะประเมินค่า 5 ระดับ วัดทัศนคติแบบลิเคิร์ต (Likert scale) ซึ่งผู้ตอบแสดงความเห็นเกี่ยวกับข้อความแต่ละข้อ โดยเลือกคำตอบ โดยผู้วิจัยได้กำหนด ระดับการมีส่วนร่วมไว้ 5 ระดับ คือ

กำหนดน้ำหนักการให้คะแนนของตัวเลือกว่าให้นำมาวิเคราะห์มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	มาก
คะแนน	3	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	น้อย
คะแนน	1	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนวิธีการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามทั้งแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด
3. ร่างแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามเสนอต่อที่ปรึกษา เพื่อพิจารณา และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง
5. ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษา

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถาม เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา และการวัดผลประเมินผล โดยหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยามศัพท์ของการวิจัย โดยการหาค่า IOC (Index of Item Objective Consistency หรือ IOC) (ล้วน สายยศ และอังณา สายยศ : 249) โดยกำหนดให้

เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ +1
ไม่แน่ใจ	มีค่าเท่ากับ 0
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ - 1

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

สูตร IOC	$\frac{\sum X}{N}$
เมื่อ IOC	แทนค่านี้ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
	$\sum X$ คือแทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N คือแทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชาชนตำบลข้าวสาร อำเภอ บ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 5,722 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คน
2. ตรวจสอบความครบถ้วน และความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามมาแปลข้อมูลที่ได้เป็นรหัสพร้อมบันทึกข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลได้กระทำในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2567-29 พฤศจิกายน 2567 รวม ระยะเวลา 90 วัน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

การประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปใน มีขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการ สัมภาษณ์เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ได้รับคำตอบที่สมบูรณ์ครบถ้วนตามจำนวนที่ระบุไว้
  2. บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูลและเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ
  3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
  4. ประมวลผลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัยการวิเคราะห์ข้อมูล
- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
- ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี ใน 5 ด้าน โดยใช้สถิติพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายสรุปผลการศึกษา กำหนดการให้คะแนนคำตอบ แบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 212)

ค่าเฉลี่ย	ระดับ
การมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
การมีส่วนร่วมมาก	ให้ 4 คะแนน
การมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อย	ให้ 2 คะแนน
การมีส่วนน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

แล้วการหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ที่คำนวณได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นช่วงคะแนนที่แต่ละช่วงคะแนนห่าง เท่ากัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้ขอบเขตของคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย		ระดับ
4.50 -5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.50 -4.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
2.50 -3.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
1.50 -2.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี โดยการหาค่าความถี่ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.ข้อมูลทั่วไปของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และ มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

2.การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ ใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเพศ ทดสอบด้วยสถิติ t-test (Independent) กลุ่มอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ โดยใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือ F-test หากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจะทดสอบเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ แอล เอส ดี (Least Significant Difference: LSD)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี เป็นผลการวิเคราะห์จาก แบบสอบถาม จำนวน 374 ชุด นำเสนอผลการวิจัยออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

- X แทน ค่าเฉลี่ย
- SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- t แทน ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที
- F แทน ค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกแบบทางเดียว
- p แทน ค่าความน่าจะเป็นของความคลาดเคลื่อน
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
- ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี สามารถจำแนก ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	212	56.68
หญิง	162	43.32
รวม	374	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.68 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.32

ตารางที่ 4.2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
15-20	10	2.67
21-30	30	8.02
31-40	155	41.44
50 ขึ้นไป	179	47.86
รวม	374	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 50 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.86 รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.4 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.02 มีอายุระหว่าง 15-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวน และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	79	21.12
สมรส	274	73.26
หม้าย	21	5.61
อย่าร้าง	0	0.00
รวม	374	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพสมรสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.25 รองลงมา คือ มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 21.12 มี สถานภาพหม้าย คิดเป็นร้อยละ 5.61 และมีสถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 0.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

วุฒิการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	40	10.70
มัธยมศึกษาตอนต้น	88	23.53
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	185	49.47
อนุปริญญา/ปวส.	23	6.15
ปริญญาตรี	37	9.89
ระดับสูงกว่าปริญญาตรี	1	0.27
รวม	374	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.47 รองลงมา คือ มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็น ร้อยละ 23.53 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.68 มีระดับการศึกษา ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.89 มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส.คิดเป็น ร้อยละ 6.15 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 0.27 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	241	64.44
ค้าขาย	1	0.27
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	49	13.10
นักเรียน	10	2.67
รับจ้างทั่วไป	63	16.84
พนักงานบริษัทเอกชน	9	2.41
อื่นๆ	1	0.27
รวม	374	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามมีอาชีพเกษตรกรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.44 รองลงมา คือ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 16.84 มีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 13.10 มีอาชีพนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.67 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 2.41 มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 0.27 และมีอาชีพอื่น ๆ เช่น แม่บ้าน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 0.27 ตามลำดับ

4.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝืด จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝืด จังหวัดอุดรธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	$\bar{x}$	SD	การแปลผล	ลำดับที่
1.ท่านร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้านเพื่อบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.44	0.75	ปานกลาง	2
2.ท่านร่วมให้ข้อมูลกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.49	1.00	ปานกลาง	1
3.ท่านร่วมเสนอโครงการหมู่บ้านต่อที่ประชาคมในตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.30	0.99	ปานกลาง	5
4.ท่านร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล	3.32	1.01	ปานกลาง	4
5.ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.35	0.93	ปานกลาง	3

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ร่วมให้ข้อมูลกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ($X = 3.49$) ร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้าน เพื่อบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น ($X = 3.44$) และเข้าร่วมประชุมเพื่อเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ($X = 3.35$) ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ($X = 3.32$) รองลงมา คือ ร่วมเสนอโครงการหมู่บ้านต่อที่ประชาคมในตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($X = 3.30$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	$\bar{x}$	SD	การแปลผล	ลำดับที่
1.ท่านร่วมคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.32	1.05	ปานกลาง	3
2.ท่านร่วมปฏิบัติ ตามโครงการหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล เข้าไปดำเนินงานในหมู่บ้านของท่าน	3.46	0.66	ปานกลาง	1
3.ท่านสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวของท่านเพื่อนำไปพัฒนาตามโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น	3.20	0.75	ปานกลาง	4
4.ท่านร่วมประสานงาน ดำเนินการขอความช่วยเหลือจากชุมชน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาพร้อมกับองค์การบริหารส่วนตำบล	3.36	0.74	ปานกลาง	2

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม จำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ร่วมปฏิบัติ ตามโครงการหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล เข้าไปดำเนินงานในหมู่บ้านของท่าน ($X = 3.46$) รองลงมา คือ ร่วมประสานงาน ดำเนินการขอความช่วยเหลือจากชุมชน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาพร้อมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ($X = 3.36$) และร่วมคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ($X = 3.32$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	$\bar{x}$	SD	การแปลผล	ลำดับที่
1.ท่านได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ	3.72	0.61	ปานกลาง	1
2.ท่านได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. ในโครงการที่เกี่ยวกับงานด้าน การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ การกีฬา	3.61	0.89	ปานกลาง	3
3.ท่านได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. ในโครงการด้านสาธารณสุข	3.70	0.72	ปานกลาง	2
4.ท่านได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. เกี่ยวกับงานด้านจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส	3.55	1.05	ปานกลาง	5
5.ท่านได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงาน ด้าน การจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น อนุรักษ์ป่าไม้ การจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้าน หมู่บ้าน	3.41	0.71	ปานกลาง	7
6.ท่านได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงานป้องกันบรรเทาสาธารณภัย	3.59	0.79	ปานกลาง	4
7.หมู่บ้านของท่านได้รับการพัฒนาตามแผนงานที่เสนอเอาไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.49	1.07	ปานกลาง	6

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ($X = 3.72$) รองลงมา คือ ได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. ในโครงการด้านสาธารณสุข ($X = 3.70$) และได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. ในโครงการที่เกี่ยวกับงานด้าน การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ การกีฬา ($X = 3.61$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	$\bar{x}$	SD	การแปลผล	ลำดับที่
1.ท่านร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.48	0.96	ปานกลาง	1
2.ท่านร่วมประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.42	1.02	ปานกลาง	2
3.ท่านร่วมติดตามประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาสนาและวัฒนธรรมงานประเพณี	3.24	1.04	ปานกลาง	3

จากตารางที่ 4-9 พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ร่วมประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ($X = 3.48$) รองลงมา คือ เข้าวร่วมหาแนวทางแก้ไขปัญหาจากการติดตาม และประเมินผล ($X = 3.42$) และร่วมติดตามประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาสนาและวัฒนธรรมงานประเพณี ($X = 3.24$)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้สถิติ t-test สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 2 กลุ่ม และสถิติ F-test (ANOVA) สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 3 กลุ่มขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญทาง สถิติ .05 หรือความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

เพศ	n	df	Mean	t	P
ชาย	212	212	3.429	1.142	0.002*
หญิง	162	161	3.278		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.10 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	Ms	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	6.87	3.44	15.39	0.00*
ภายในกลุ่ม	367	81.93	0.22		
รวม	369	88.80			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.11 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างไรร

ตารางที่ 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรส กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	Ms	F	P
ระหว่างกลุ่ม	1	5.55	5.55	24.53	0.00*
ภายในกลุ่ม	368	88.25	0.23		
รวม	369	88.80			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพสมรส มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	Ms	F	P
ระหว่างกลุ่ม	5	415.64	83.13	73.60	0.00*
ภายในกลุ่ม	369	416.75	1.13		
รวม	374	832.39			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	Ms	F	P
ระหว่างกลุ่ม	6	23.03	3.84	7.45	0.00*
ภายในกลุ่ม	367	188.93	0.15		
รวม	373	211.96			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.14 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ 4.15 ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง

ด้าน	ข้อเสนอแนะ
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.ควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนให้เห็น ความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาคม แต่ ละหมู่บ้านให้ประชาชนทราบมากกว่านี้ 2.ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น 3.การแก้ไขปัญหาการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ของชุมชนควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	1.ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคัดเลือกตัวแทน คณะกรรมการในจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2.กิจกรรมสาธารณประโยชน์ ประเพณี กิจกรรม สำคัญ ต่างๆ ควรให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมให้มาก เพื่อเกิดความรู้สึก 3.ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ/ ดำเนินงานด้านการก่อสร้าง 4.การจัดทำแผน โครงการและแผนพัฒนาต้องการ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาถึงความสำคัญ ของปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนในแต่ละ หมู่บ้านเป็นหลัก
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	1.โครงการต่างๆ ควรจัดให้มีผลประโยชน์ ตกกับ ประชาชนให้มาก 2.ผู้บริหารไม่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนให้มาก 3. ควรให้ทุนสนับสนุนเด็กเล็กเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ อย่างเพียงพอและรวดเร็ว 4.ควรจัดเบี้ยเลี้ยงชีพ สวัสดิการให้กับผู้สูงอายุยากไร้ ผู้ด้อยโอกาสในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล อย่างทั่วถึง 5.ควรให้มีตัวแทนทุกชุมชนตรวจสอบการบริหารงาน ของ องค์การบริหารส่วนตำบล 6.ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล 7. ควรมีการติดตามผลและสรุปปัญหาเมื่อ

ด้าน	ข้อเสนอแนะ
ด้านการมีส่วนร่วมในผลการติดตาม	1. ควรมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาทุก 3 เดือน และประเมินผล 2. ควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อย่างทั่วถึง 3. ควรให้มีตัวแทนทุกชุมชนตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล 4. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลความคุ้มค่าของ โครงการ เช่น โครงการก่อสร้างถนน 5. ควรมีการติดตามผลและสรุปปัญหาเมื่อสิ้นสุดงบประมาณ

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานีพบรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะ ให้มีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา และความต้องการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มากที่สุด รองลงมา คือ ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนให้เห็นความสำคัญของการ เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาคมแต่ละหมู่บ้านให้ประชาชนทราบมากกว่านี้

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะ ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ/ดำเนินงานด้านการก่อสร้าง รองลงมา คือ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ประเพณี กิจกรรมสำคัญต่างๆ ควรให้ทุกชุมชนมีส่วนร่วมให้มากเพื่อเกิดความสามัคคี และการจัดทำ โครงการและแผนพัฒนาต้องการ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาถึงความสำคัญของปัญหาและความเดือดร้อนของ ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเป็นหลัก

3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะให้ โครงการต่างๆ ควรจัดให้ผลประโยชน์ตกกับประชาชนให้มาก รองลงมาคือ ควรให้ทุนสนับสนุนเด็กเล็กเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอและรวดเร็ว และควรจัดเบี้ยเลี้ยงชีพ สวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ในชุมชน และผู้บริหารไม่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนให้มาก

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ เสนอแนะ ควรมีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาทุก 3 เดือน รองลงมา คือควรให้มีตัวแทนทุกชุมชนตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และควร เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการ เช่น โครงการ ก่อสร้างถนน และควรมีการติดตามผลและสรุปปัญหาเมื่อสิ้นสุดงบประมาณ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี เป็นการศึกษาเชิง ปริมาณ (Quantitative research) มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี และเพื่อศึกษาข้อเสนอ แนวทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 374 คน โดยการวิจัยนี้ ต้องการความเชื่อมั่น 95% และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5% หรือ .05 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ซึ่งได้มีการพัฒนาเครื่องมือ และออกแบบให้มีลักษณะ ของ คำถามมีทั้งปลายปิดและปลายเปิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาเองโดยผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ บริक्षा การค้นคว้าอิสระโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.969 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การ วิเคราะห์โดยการ แจกแจงความถี่ (Frequency distribution) หาค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage distribution) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้น ทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ด้วยสถิติ t-Test สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่ แบ่งได้ 2 กลุ่ม และสถิติ Anova สำหรับคุณลักษณะของประชากรที่แบ่งได้ 3 กลุ่มขึ้นไป ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือความเชื่อมั่น 95% แบ่งหัวข้อออกเป็น 1. สรุปผลการศึกษา 2. อภิปราย ผลการศึกษา 3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี สรุปผล การศึกษา ได้ดังนี้ ผลการ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 56.68 มีอายุระหว่าง 50 ขึ้นไป จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 47.86 มีสถานภาพสมรส จำนวน 274 คน คิดเป็นร้อยละ 73.26 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 185 คน คิดเป็น ร้อยละ 49.47 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 64.44 และมี

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี มีข้อค้นพบตามรายละเอียดค่าเฉลี่ยราย ด้าน ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ด้าน	$\bar{x}$	SD	แปลความหมายระดับ	อันดับที่
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.38	0.95	มาก	3
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม	3.33	0.82	ปานกลาง	4
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.58	0.85	มาก	1
การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล	3.38	1.01	มาก	2
ภาพรวม	3.42	0.91	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5.1 พบว่า สำนวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.42 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก โดยมี ค่าเฉลี่ย 3.58 รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.38 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.33

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐานการวิจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ โดยใช้สถิติ t-test และสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีผลการศึกษารายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีเพศ แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอายุ แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีสถานภาพการสมรส แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ที่แตกต่างกันนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันว่ามีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร หรือไม่ สรุปดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 สรุปผลการศึกษาตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานตามปัจจัยส่วนบุคคล	ผลการทดสอบสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 1</u> การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันตาม เพศ	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 2</u> การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันตาม อายุ	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 3</u> การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันตาม สถานภาพสมรส	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 4</u> การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันตาม ระดับการศึกษา	ยอมรับสมมติฐาน
<u>สมมติฐานที่ 5</u> การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกันตาม อาชีพ	ยอมรับสมมติฐาน

จากตารางที่ 5.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร คือ เพศ อายุ อาชีพ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ บริหารส่วน ตำบลข้าวสาร คือ สถานภาพการสมรส และระดับการศึกษา

ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี สรุปได้ว่า

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการมีส่วนร่วมเสนอแนะ ให้มีการประชุมประชาคมเพื่อเสนอปัญหา และความต้องการเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มากที่สุด รองลงมา คือ ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และควรประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนให้เห็นความสำคัญของการ เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาคมแต่ละหมู่บ้านให้ประชาชนทราบมากกว่านี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ประชาชนต้องการมีส่วนร่วม ให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ/ดำเนินงานด้านการก่อสร้าง รองลงมา คือ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมสาธารณประโยชน์ ประเพณี กิจกรรมสำคัญต่างๆ ควรให้ทุกชุมชนมีส่วนร่วมให้มากเพื่อเกิดความสามัคคีและการจัดทำโครงการและแผนพัฒนาต้องการ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาถึงความสำคัญของปัญหาและความเดือดร้อนของ ประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเป็นหลัก

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการรับผลประโยชน์จากโครงการต่างๆ ควรจัดให้ผลประโยชน์ตกกับประชาชนให้มาก รองลงมาคือ ควรให้ทุนสนับสนุนเด็กเล็กเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอและรวดเร็ว และควรจัดเบี้ยเลี้ยงชีพ สวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส ในชุมชน และผู้บริหารไม่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนให้มาก

ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมส่วนในการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาทุก 3 เดือน รองลงมา คือควรให้มีตัวแทนทุกชุมชนตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และควร เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการ เช่น โครงการ ก่อสร้างถนน และควรมีการติดตามผลและสรุปปัญหาเมื่อสิ้นสุดงบประมาณ

อภิปรายผล

การมีจากการอภิปรายผลการศึกษา ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี โดยรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับ ปานกลาง การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะ 1) ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม หรือกสิกรรม เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมประชุม 2) ประชาชนไม่ตระหนักและไม่เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเท่าที่ควร เพราะคิดว่าเป็นเรื่องของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3) ประชาชนยังไม่เข้าใจในกระบวนการ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คิดว่าเป็นการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 4) อาจเป็น เพราะว่ามีข้อจำกัดของนโยบายของผู้บริหารในแต่ละสมัยที่ไม่ต่อเนื่อง ไม่ได้กำหนดนโยบาย ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ชัดเจนจึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภิตา ศรีนุ่น (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ คือ ใช้ แบบสอบถาม ผลวิจัยพบว่า ประชาชนใน

เขตเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา/ ปวส. ประกอบอาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว และมีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท/ เดือน ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนานาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา อยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ และพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุสถานภาพ และอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนมีระดับการศึกษา และรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ประชาชนที่เป็นเพศชายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าเพศ หญิง โดยรวม และรายด้าน 2 ด้าน ประชาชนที่เป็นเพศชายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมิน, มากกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) แต่ประชาชนที่มีเพศต่างกันเห็นว่ามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นรายด้าน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองท้องถิ่นร่วมกันทั้งหมด หรือบางส่วนในการบริหารท้องถิ่น ตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้วรัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน (Daniel Wit, 1967: 101-103 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงามข้อเสนอแนะจากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ

3. อายุ กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่มีอายุ แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ ไกรสกุล และจุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในวัด ไกรสกุล และจุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

4. ระดับการศึกษากลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่มีระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภวนิยา ไชยคำ (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความพร้อม ของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษาอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อระดับความพร้อมของประชาคมหมู่บ้านในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ ไกรสกุล และจุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัด

จันทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ ไม่แตกต่างกัน

5. อาชีพ กลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่มีอาชีพ แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ ไกรสกุล และ จุฑาภรณ์ คงรักษักวิน (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนันทบุรี พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัย ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการวิจัยครั้งนี้ 2 ประเด็น ได้แก่ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี ทำให้ผู้วิจัย ได้เสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์สำหรับนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร ควรตระหนัก และให้ความสำคัญกับประชาชนให้มากในการเข้าไปมีส่วนร่วมการดำเนินกิจกรรม ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับมาก ค่อนข้างสูง องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการควบคุม ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น และองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนาท้องถิ่นทุก 3 เดือน เพื่อเป็นการ ทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และประเมินความคุ้มค่าของโครงการ ดังนั้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควร ตระหนัก และให้ความสำคัญกับประชาชนให้มากในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในทุกๆ ด้าน ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงระดับความรู้ ความเข้าใจ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ เจาะลึกประชาชนในแต่ละท้องที่ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการ หรือเหตุผลของกลุ่มเป้าหมายในการร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษาบทบาทของประชาคมหมู่บ้านในการสนับสนุนส่งเสริมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร เพื่อจะได้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การพัฒนาหมู่บ้านต่างๆในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอ บ้านฝ้อ จังหวัดอุดรธานี ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ อินทชาติ. (2563). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านฆ้อง อำเภोधาบสักกร จังหวัดราชบุรี**. การศึกษาอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- ปัญญา เฉลียวชาติ. (2560). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. ใน สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ผ่องพรรณ เทียมเกาะ และราชนทร์ นพณัฐวงศกร. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) ขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์** 7(1), 146 – 159.
- ภัทรชาติ อำคุณ และกัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์. **Journal of Modern Learning Development**, 7(5), 153-165.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2540, 11 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 16.
- เลิศชาย หอมหวล และพิชัยรัฐ หมั่นด้วง. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 6(11), 210-222.
- องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี (2567) **นโยบายนายก อบต. ข้าวสาร** ค้นหาเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2567 <https://www.khaosanlocal.go.th>
- โชคสุข กรกิตติชัย. (2560). **ทิศทางการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560. บทความวิชาการ** สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548) **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น** กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น,
- กิตติศักดิ์ แสงประทุม (2559). **การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานเทศบาลตำบลโป่ง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จริญญา จันทรทรวง. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแสงใหญ่ อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี. นิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การพัฒนาท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2539) สภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล เชียงใหม่: สันติภาพวัน, ประหยัด หงส์ทองคำ . (2526) การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช,
- ชูชัย ศุภวงศ์ และยวดี คาคการณ์ไกล. (2524) องค์การบริหารส่วนตำบลในแนวทางประชาคม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข,
- ชูวงศ์ อายะบุตร (25399). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร บริษัทพิมพ์นิตยสารตั้งเซ็นเตอร์จำกัด.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2527) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารพิมพ์,
- นุสรุา พันธรักษ์. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลคลองจุกกระเณอ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา. ปัญหาพิเศษ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง, คณะรัฐศาสตร์ และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เนตรนภา คงหอม (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขากระลา อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐแนวใหม่, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล
ข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

.....

คำชี้แจง : แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
โดยมี วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนและเปรียบเทียบการมีส่วน
ร่วมของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การ
บริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2. แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ตอนที่ 3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ผู้ตอบมีอิสระในการตอบตามความเป็นจริง โดยเติมเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ที่ตรงกับ
ความต้องการของท่านลงในแบบสอบถาม ในการตอบคำถามจะใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที ข้อมูลที่
ได้จากการตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับและนำผลลัพธ์ที่ได้ไปใช้ประกอบของวิจัยและ
ค้นคว้าอิสระ ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย

นายพสุนนท์ เทียนทอง
นักศึกษาหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โดยเติมเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ที่เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

- ☐ ชาย
☐ หญิง

2. อายุ

- ☐ 15 – 20 ปี
☐ 21 – 30 ปี
☐ 31 – 50 ปี
☐ 50 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

- ☐ โสด
☐ สมรส
☐ หม้าย
☐ หย่าร้าง

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
☐ อนุปริญญา/ ปวส.
☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

- ☐ เกษตรกร
☐ ค้าขาย
☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ นักเรียน/นักศึกษา
☐ รับจ้างทั่วไป
☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ อื่น ๆ .....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสารอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

คำชี้แจง : แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสารอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี มีโครงสร้างคำถามเกี่ยวกับด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลโปรดทำเครื่องหมายช่องระดับการมีส่วนร่วม ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนการมีส่วนร่วมและบุคลากรทางการศึกษา มีดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1.	ท่านร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหา/ความต้องการของหมู่บ้านเพื่อบรรจุเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น					
2.	ท่านร่วมให้ข้อมูลกับองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น					
3.	ท่านร่วมเสนอโครงการหมู่บ้านต่อที่ประชาคมในตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
4.	ท่านร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประสิทธิภาพต่อส่วนรวมในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล					
5.	ท่านได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล					
	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม					
1.	ท่านร่วมคัดเลือกตัวแทนคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
2.	ท่านร่วมปฏิบัติ ตามโครงการหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล เข้าไปดำเนินงานในหมู่บ้านของท่าน					
3.	ท่านสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวของท่านเพื่อนำไปพัฒนาตามโครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น					
4.	ท่านร่วมประสานงาน ดำเนินการขอความช่วยเหลือจากชุมชนเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล					
	ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์					
1.	ท่านได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ					
2.	ท่านได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. ในโครงการที่เกี่ยวกับงานด้าน การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการกีฬา					
3.	ท่านได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. ในโครงการด้านสาธารณสุข					

4.	ท่านได้รับความช่วยเหลือจาก อบต. เกี่ยวกับงานด้านจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ผู้ด้อยโอกาส					
5.	ท่านได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงาน ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น อนุรักษ์ป่าไม้ การจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านหมู่บ้าน					
6.	ท่านได้รับความสะดวกในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับงานป้องกันบรรเทาสาธารณภัย					
7.	หมู่บ้านของท่านได้รับการพัฒนาตามแผนงานที่เสนอเอาไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล					
การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล						
1.	ท่านร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น					
2.	ท่านร่วมประเมินผลปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล					
3.	ท่านร่วมติดตามประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลศาสนาและวัฒนธรรมงานประเพณี					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ดร.สุชาติ ใจภักดี

อาจารย์ประจำสถาบันวิทยาการจัดการแปซิฟิก
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ดร.จารุวรรณ นาทัน

อาจารย์ประจำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล สงคราม
จังหวัดพิษณุโลก

นายดิเรก ประดิษฐ์

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายพสุนนท์ เทียนทอง
วัน เดือน ปีเกิด	05 กรกฎาคม 2529
ที่อยู่	238/68 ซ.จันทร์สว่าง 1 ถ.อุดรธุษฎี ต.หมากแข้ง อ.เมือง จ.อุดรธานี โทร. 099-6988688
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลโพนแพง เลขที่ 99 ม.8 ต.โพนแพง อ.รัตนวาปี จ.หนองคาย 43120
การศึกษา	ปริญญาตรีบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี อ.เมือง จ.อุดรธานี